

Poznań, 15 czerwca 2024 r.

Dr hab. Krzysztof Urbaniak, prof. UAM

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

RECENZJA

osiągnięć naukowych doktora Łukasza Danela, w tym cyklu powiązanych tematycznie publikacji naukowych pt. „Przyczyny oraz systemowe i międzynarodowe konsekwencje wystąpienia Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej”, jak również jego aktywności naukowej, przygotowana w postępowaniu habilitacyjnym uruchomionym w następstwie złożenia wniosku z dnia 15 stycznia 2024 r. o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o polityce i administracji

Wykonując uchwałę nr 374.1/2024 Rady Naukowej Dyscyplin Nauki o Polityce i Administracji oraz Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie z dnia 24 marca 2024 r. powołującą mnie w charakterze recenzenta w skład komisji habilitacyjnej w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o polityce i administracji, przedkładam ocenę osiągnięć naukowych Habilitanta oraz jego aktywności naukowej.

I. Przedmiot oceny

Pan doktor Łukasz Danel złożył wniosek o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o polityce i administracji w dniu 15 stycznia 2024 r. Do postępowania tego mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2023, poz. 742, t.j. z późn. zm.). Zgodnie z art. 219 ust. 1 pkt 1 oraz pkt 2 lit. a) ww. ustawy stopień doktora habilitowanego nadaje się osobie, która posiada stopień doktora oraz posiada w dorobku osiągnięcia naukowe albo artystyczne, stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny, w tym co najmniej 1 monografię naukową wydaną przez wydawnictwo, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a), lub 1 cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych opublikowanych w czasopismach naukowych lub w recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowych, które w roku opublikowania artykułu w ostatecznej formie były ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. b, lub 1 zrealizowane oryginalne osiągnięcie projektowe, konstrukcyjne, technologiczne lub artystyczne. Ponadto, na podstawie art. 219 ust. 1 pkt 3 ustawy, Habilitant powinien wykazywać się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

Z przedłożonego autoreferatu wynika, że osiągnięciem naukowym stanowiącym znaczny wkład w rozwój dyscypliny naukowej, uzasadniającym ubieganie się przez Habilitanta nadanie stopnia doktora habilitowanego, jest cykl powiązanych tematycznie publikacji naukowych pt. „Przyczyny oraz systemowe i międzynarodowe konsekwencje wystąpienia Zjednoczonego Królestwa Wielkiej

Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej”. Kandydat spełnia tym samym warunek ustawowy określony w art. 219 ust. 1 pkt 2 lit. b). Ocenie będzie poddane, czy wskazane w autoreferacie osiągnięcie naukowe stanowi „znaczny wkład” w rozwój dyscypliny – nauki o polityce i administracji oraz czy Habilitant wykazuje się istotną aktywnością naukową w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej, w szczególności zagranicznej.

II. Sylwetka habilitanta

Pan dr Łukasz Danel jest absolwentem studiów magisterskich na kierunku stosunki międzynarodowe na Akademii Ekonomicznej w Krakowie (dziś: Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie), gdzie w 2004 roku uzyskał tytuł magistra. W roku 2012 w Instytucie Politologii Uniwersytetu Wrocławskiego uzyskał stopień doktora nauk społecznych w zakresie nauki o polityce, na podstawie rozprawy doktorskiej „Izba Lordów w parlamentarzystwie brytyjskim”, napisanej pod kierunkiem prof. dr. hab. Jerzego Kornasia.

Z przedstawionej dokumentacji wynika, że Kandydat nie ubiegał się uprzednio o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego.

Habilitant po ukończeniu studiów został zatrudniony w Katedrze Nauk Politycznych Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie. Od kwietnia 2005 r. pracował jako asystent, a od października 2012 r. jako adiunkt.

III. Ocena osiągnięcia naukowego, o którym stanowi art. 219 ust 1 pkt 2 ustawy

Osiągnięciem naukowym wskazanym przez Habilitanta jako podlegające ocenie, o którym mowa w art. 219 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy jest cykl powiązanych tematycznie publikacji naukowych pt. „Przyczyny oraz systemowe i międzynarodowe konsekwencje wystąpienia Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej”. Publikacje naukowe zgłaszane w postępowaniu habilitacyjnym powinny podejmować istotne z teoretycznego

punktu widzenia problemy naukowo-badawcze. Przyjmuje się także, że dodatkowym walorem monografii/cyклу jest sytuacja, gdy analizowana problematyka łączy się także z doniosłością praktyczną zagadnienia lub dotyczy bieżących problemów społeczno-politycznych. Przedstawiony do oceny w postępowaniu habilitacyjnym cykl publikacji, pt. *„Przyczyny oraz systemowe i międzynarodowe konsekwencje wystąpienia Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej”*, niewątpliwie posiada ten walor. Tematyka podjęta przez dr. Ł. Danela jest bardzo aktualna i ciekawa poznawczo, a także wpisuje się w zakres współczesnych zagadnień nauki o polityce. Znajduje on także swoje odniesienia do bieżącej praktyki ustrojowej Zjednoczonego Królestwa.

Przedstawiony cykl składa się z monografii naukowej pt. *„Zrozumieć Brexit. Przyczyny wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej”*, 9 artykułów opublikowanych w czasopismach naukowych oraz 8 rozdziałów opublikowanych w monografiach naukowych. Artykuły zamieszczone zostały w prestiżowych i wysoko punktowanych czasopismach politologicznych, takich jak: *„Przegląd Politologiczny”*, *„Przegląd Europejski”*, *Athenaeum. Polish Political Science Studies* czy *„Studia Polityczne”*. Z kolei rozdziały opublikowane zostały w prestiżowych wydawnictwach naukowych, m.in. takich jak: Wydawnictwo Adam Marszałek czy Wydawnictwo Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UAM.

Przedmiotem badań zawartych w cyklu jest proces wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej. Analizie poddano zarówno przyczyny i skutki Brexitu, jak i sam przebieg tego procesu. Podstawa metodologiczna badań nie budzi żadnych kontrowersji. Głównym celem badawczym wyznaczonym sobie przez Habilitanta było dokonanie opisu, analizy oraz oceny wybranych aspektów procesu opuszczania przez Zjednoczone

Królestwo Unii Europejskiej. Kandydat prezentując cykl wskazał także cele szczegółowe oraz przypisał im poszczególne publikacje. Następnie w nawiązaniu do sformułowanych celów badawczych, sformułował hipotezy badawcze. W celu ich weryfikacji zastosował szereg metod wskazanych w Autoreferacie. W efekcie realizacja celów doprowadziła do przedstawienia wyników badań. Sfera metodologiczna przedstawionego cyklu nie budzi zastrzeżeń.

Najważniejszym elementem przedstawionego cyklu jest niewątpliwie monografia: *Zrozumieć Brexit. Przyczyny wystąpienia Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2022, ss. 197. Można dyskutować, czy podjęta przez Habilitanta decyzja, aby ograniczyć monografię jedynie do kwestii przyczyn Brexitu była słuszna. Artykuły zgłoszone w cyklu i podjęte w nich wątki pokazują, że Kandydat mógł pokusić się o kompleksową monografię, dotyczącą nie tylko przyczyn, ale także samego procesu Brexitu oraz jego skutków. W polskiej literaturze przedmiotu nie ma bowiem opracowania monograficznego, które w sposób kompleksowy i wieloaspektowy ujmowałoby problematykę wyjścia Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej. Prezentowana monografia jest bardzo ciekawa, cenna i z całą pewnością zapełnia lukę w polskiej literaturze przedmiotu. Nie jest przesadnie przeładowana analizą teoretyczną oraz napisana jest przystępnym językiem, co powoduje że może ona trafić do jak najszerszego grona odbiorców, co - jak podkreśla Habilitant - odzwierciedla jego filozofię uprawiania nauki, bliską także recenzentowi.

Jeśli chodzi o merytoryczną stronę monografii, to oczywiście tworzy ona pole do wielu polemik. Nie jest jednak celem recenzji w postępowaniu habilitacyjnym tocznie polemik naukowych, a jedynie ocena dorobku Kandydata. W tym zakresie wypada jedynie zaznaczyć, że nie ze wszystkimi tezami podniesionymi przez Habilitanta się zgadzam, ale doceniam jego pracę,

kreatywność i poziom merytoryczny. Oczywiście monografia – jak każde dzieło ludzkie – nie jest wolna od błędów, także formalnych. Wskazać można choćby na analizę prowadzoną przez Kandydata, dotyczącą suwerena w Zjednoczonym Królestwie w znaczeniu politycznym (s. 47). Autor odwołuje się tu (przypis 60) do pracy: „S. Gebethner, *Demokracja angielska*, Spółdzielnia Księgarska Czytelnik, Kraków 1946, s. 29-33”. Przypomnieć należy, że wskazana monografia jest autorstwa Konstantego Grzybowskiego (1901-1970), znakomitego prawnika, profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego. Z kolei przywołany profesor Stanisław Gebethner (1935-2021) w 1946 roku miał zaledwie 11 lat i pewnie nie spodziewał się, że w przyszłości zostanie jednym z najwybitniejszych polskich konstytucjonalistów, a także cenionym znawcą ustroju Zjednoczonego Królestwa. Uwaga ta w żadnej mierze nie zmienia ogólnej, bardzo wysokiej oceny ww. monografii. Podobnie wysoko oceniam także przedstawione w cyklu artykuły i rozdziały. Można wprawdzie pokusić się o konstatację, że Kandydat deklarując wierność instytucjonalnemu nurtowi politologii, a także posiadając inklinacje do analiz *stricte* konstytucyjnoprawnych, powinien w sposób dużo większy sięgać po dorobek polskiej doktryny prawa konstytucyjnego, dotyczący ustroju brytyjskiego. Reasumując należy stwierdzić, że badania i analizy autorstwa dr. Ł. Danela mają charakter oryginalny, aktualny i istotny dla polskiej politologii. Prowadzone wywody, wnioski i użyta argumentacja są spójne, klarowne i logiczne, a przedstawione w cyklu prace mają niewątpliwie wkład w rozwój badań naukowych nad systemem politycznym Zjednoczonego Królestwa oraz współczesną praktyką ustrojową. Prace Habilitanta wpisują się w polską literaturę przedmiotu dotyczącą ustroju Zjednoczonego Królestwa, a w części wypełniają w niej także pewne luki.

Analiza przedstawionego cyklu powiązanych tematycznie publikacji naukowych pozwala stwierdzić, że stanowi on znaczny wkład w rozwój dyscypliny – nauki o polityce i administracji.

IV. Ocena pozostałych osiągnięć naukowych

Poza ocenionym cyklem publikacji do osiągnięć naukowych Habilitanta należą także inne publikacje, które obejmują co do zasady cztery obszary badawcze: system polityczny i konstytucyjny Zjednoczonego Królestwa, współczesny parlamentaryzm, ze szczególnym uwzględnieniem izby drugiej parlamentu, polski system polityczny po 1989 r. oraz tutoring i edukacja spersonalizowana. Opierając się na załączonym przez Habilitanta wykazie łącznie (poza cyklem) jest On autorem 46 prac, z czego 32 opublikowano po uzyskaniu stopnia doktora. Wśród nich znajdują się:

- 2 monografie – Ł. Danel, *Izba Lordów w parlamentaryzmie brytyjskim*, Wyd. Sejmowe, Warszawa 2014, ss. 376 (wydana drukiem zmieniona wersja rozprawy doktorskiej) oraz Ł. Danel, *Parlamenti dwuizbowe: wybrane zagadnienia*, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2020, ss. 199;
- 6 współredakcji monografii – *Dylematy polskiej demokracji*, Fundacja Gospodarki i Administracji Publicznej, red. Ł. Danel, J. Kornaś, Kraków 2012, ss. 534; *25 lat polskiej transformacji systemowej – dokonania i wyzwania*, Tom 1, red. Ł. Danel, J. Kornaś, Wydawnictwa AGH, Kraków 2014, ss. 275; *25 lat polskiej transformacji systemowej – dokonania i wyzwania*, Tom 2, red. Ł. Danel, J. Kornaś, Wydawnictwa AGH, Kraków 2014, ss. 300; *Polski system polityczny z perspektywy 25 lat. Wybrane problemy*, red. Ł. Danel, J. Kornaś, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2015, ss. 222; *Demokracja współczesna – wymiar polski i międzynarodowy*, red. Ł. Danel, J. Kornaś, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2016, ss. 519; *Dylematy rozwoju systemów politycznych Europy i Azji*,

red. Ł. Danel, J. Kornaś, R. Lisiakiewicz, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2020, ss. 478;

- 28 rozdziałów w pracach zbiorowych (17 po uzyskaniu stopnia naukowego doktora). Cztery z rozdziałów powstały we współautorstwie. Wiele z rozdziałów opublikowano w wysoce prestiżowych i cieszących się dużym uznaniem monografiach naukowych. Wskazać można chociażby ciekawe pozycje dotyczące polskiego prawa wyborczego: *Wpływ nowych przepisów prawa wyborczego na wynik wyborów parlamentarnych 2011 r.*, [w:] *Dylematy polskiej demokracji*, Fundacja Gospodarki i Administracji Publicznej, red. Ł. Danel, J. Kornaś, Kraków 2012; *Tryb wyboru Prezydenta RP – pytania o potrzebę zmian*, [w:] *25 lat polskiej transformacji systemowej – dokonania i wyzwania*, Tom 2, red. Ł. Danel, J. Kornaś, Wydawnictwa AGH, Kraków 2014; *Polityczne konsekwencje ewolucji systemu wyborczego do Senatu RP po 1989 roku*, [w:] *Dylematy rozwoju systemów politycznych Europy i Azji*, red. Ł. Danel, J. Kornaś, R. Lisiakiewicz, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2020. Na szczególną uwagę zasługuje także rozdział dotyczący reform europejskiego prawa wyborczego, zamieszczony w prestiżowej monografii wydanej na podsumowanie VIII kadencji Parlamentu Europejskiego: *Reforma europejskiego prawa wyborczego w latach 2015-2018 jako (nieudana) próba wzmocnienia demokratycznego wymiaru Unii Europejskiej*, [w:] *Podsumowanie VIII kadencji Parlamentu Europejskiego: wyzwania integracji europejskiej w latach 2014-2019*, Księgarnia Akademicka, Kraków 2019, s. 59-71. Cztery spośród rozdziałów opublikowano w języku angielskim.

- 10 artykułów naukowych w recenzowanych czasopismach naukowych (7 po uzyskaniu stopnia naukowego doktora). Większość z nich opublikowano w czasopiśmie wydawanym przez rodzimy Uniwersytet Kandydata lub

w czasopiśmie, w którym pełni funkcję sekretarza Redakcji. Jedynie 2 artykuły opublikowano w języku angielskim.

Statystycznie rzecz ujmując, Habilitant - poza przedstawionym do oceny cyklem - jest autorem 32 publikacji naukowych, wydanych po uzyskaniu stopnia doktora. Trzy z tych prac powstało we współautorstwie, 17 to rozdziały w monografiach, a 7 artykuły w recenzowanych czasopismach naukowych. Na całość składają się jeszcze: 6 redakcji prac zbiorowych oraz 2 monografie, w tym 1 będąca zmienioną wersją rozprawy doktorskiej. Sześć publikacji ogłoszono w języku angielskim.

Podsumowując tę część osiągnięć naukowych Habilitanta, należy dojść do wniosku, że dorobek ten ma charakter znaczący i wystarczający, zarówno w sensie ilościowym (liczba publikacji), jak i kwalitatywnym (jakość, atrakcyjność poznawcza, konkluzywność). Część z publikacji ma charakter przeglądowy, opisowy lub sygnalizacyjny, niewątpliwie jednak większość z nich uważam za oryginalne, prezentujące istotne problemy badawcze. **Dlatego też dorobek publikacyjny Kandydata oceniam pozytywnie.**

V. Ocena istotnej aktywności naukowej realizowanej w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej, w szczególności zagranicznej

Zgodnie z art. 219 ust. 1 pkt 3 ustawy habilitant powinien wykazywać się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

Habilitant po uzyskaniu stopnia doktora wygłosił referaty w 34 konferencjach o zasięgu zarówno ogólnokrajowym, jak i międzynarodowym. Współpracował naukowo z Uniwersytetem Szczecińskim, Uniwersytetem Marii Curie-Skłodowskiej oraz University of Alcalá (Hiszpania). Odbił również szereg wyjazdów na uczelnie zagraniczne w ramach programu Erasmus+ (University

of the West Scotland, Abertay University, Universidade de Lisboa, Agricultural University of Athens, Charles University in Pargue, Universita di Roma LUMSA, University of Alcala, University of Balearic Islands, University of Central Lancashire), które owocowały nawiązywaniem współpracy naukowej.

Udział Habilitanta w ogólnokrajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych, współpraca naukowa z uczelniami polskim, wyjazdy na uczelnie zagraniczne oraz odbyte zagraniczne staże naukowe świadczą o tym, że Kandydat spełnia wymogi aktywności naukowej poza macierzystym uniwersytetem.

VI. Ocena osiągnięć dydaktycznych, organizacyjnych i popularyzujących naukę

Z przedłożonej w postępowaniu dokumentacji wynika, że w ramach działalności dydaktycznej Habilitant prowadził lub prowadzi na kierunkach studiów I, II i III stopnia liczne zajęcia w języku polskim oraz angielskim. Był wielokrotnie nagradzany za osiągnięcia dydaktyczne przez Rektora UEK. Nawet pobieżny przegląd tematyki prowadzonych zajęć jednoznacznie wskazuje, że własne zainteresowania naukowe i publikacje, z powodzeniem wykorzystywane są przez Habilitanta w pracy dydaktycznej ze studentami. Katalog prowadzonych wykładów wskazuje na szerokie zainteresowania, erudycję i wiedzę Kandydata.

Habilitant sprawował opiekę naukową nad studentami przygotowującymi prace dyplomowe, prowadząc seminaria magisterskie i licencjackie. Był promotorem 188 prac licencjackich (65 w języku angielskim) oraz 26 prac magisterskich. W ramach aktywności dydaktycznej Kandydat współpracuje z organizacjami studenckimi, w tym w szczególności: Kołem Nauk Politycznych „Homo Politicus” oraz Kołem Naukowym WISE.

Popularyzując naukę dr Ł. Danel współorganizował m.in. Olimpiadę Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym oraz wykazywał się dużą aktywnością medialną, komentując m.in. kwestie związane z procesem Brexitu.

Habilitant wykazał się także wieloma osiągnięciami w działalności organizacyjnej. Pełnił szereg funkcji organizacyjnych na macierzystym Wydziale oraz poza nim, w tym od 2022 r. pełni funkcję Pełnomocnika Rektora UEK ds. Równego Traktowania.

Pozytywnie oceniam aktywność Kandydata we wszystkich wskazanych wyżej obszarach.

VII. Konkluzje

Reasumując dotychczasowe uwagi i oceny uważam, że zarówno przedłożony cykl powiązanych tematycznie publikacji naukowych pt. „Przyczyny oraz systemowe i międzynarodowe konsekwencje wystąpienia Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej”, jak i pozostałe osiągnięcia naukowe Habilitanta, zasługują na pozytywną ocenę. **Stanowią one niewątpliwie znaczny wkład w rozwój dyscypliny – nauki o polityce i administracji.** Od czasu uzyskania stopnia doktora dr Łukasz Danel wykazał się znaczącą aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury. Odzwierciedleniem tego są zarówno liczne publikacje naukowe oraz inne aktywności towarzyszące uprawianiu nauki, w szczególności udział w konferencjach naukowych, w tym międzynarodowych, staże naukowe, wyjazdy stażowe na uczelnie zagraniczne, działalność popularyzatorska oraz organizacyjna. Badania naukowe, których wyniki zostały zaprezentowane w monografii i cyklu publikacji świadczą o wysokim poziomie merytorycznym Habilitanta i stanowią potwierdzenie faktu, że jest on w pełni gotowy do pełnienia roli samodzielnego pracownika nauki.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzam że dr Łukasz Danel spełnia wszystkie wymagania określone w art. 219 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Tym samym zasadne jest dopuszczenie dr. Ł. Danela do dalszych etapów postępowania habilitacyjnego oraz nadanie mu stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o polityce i administracji.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Wojciech Brus', is positioned to the right of the main text block.